Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia
ja ympäristöryhmä
Heidi Lettojärvi

3.3.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen

E 61/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 4.3.2020

Green deal –ohjelma on hyvin kattava ja ulottuu kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden lisäksi kaikille EU:n politiikkalohkoille. Tällainen kokonaisuus mahdollistaa tulevien toimien yhteensovittamisen, ja siten pystytään välttämään päällekkäistä tai ristiriitaista lainsäädäntöä. Komissio on aikatauluttanut Green deal -ohjelman tiukasti, mutta on tärkeää, ettei vaikutusarvioista ja huolellisesta valmistelusta ei tingitä ohjelmaa toteutettaessa.

Green dealin ilmastotähtäin kannatettava

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut Pariisin ilmastosopimukseen ja 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. Elinkeinoelämä on pitkään kannattanut EU:lle ilmasto-neutraaliustavoitetta 2050, jolloin kasvihuonekaasupäästöt ja poistot (hiilinielut, talteenotto, käyttö ja/tai varastointi) ovat tasapainossa. Pitkän tähtäimen tavoite näyttää yrityksille suuntaa ja luo vakautta investointiympäristöön.

Kannatettavia hankkeita jo tässä vaiheessa ovat esimerkiksi ilmastolaki ja 2050 ilmastoneuraalisuustavoite, energiaverodirektiivin uudistaminen, päästökaupan laajennus lämmitykseen ja jäähdytykseen ja kasvava ilmastorahoitus. Sen sijaan huolenaiheita ja varauksia liittyy 2030-tavoitteen ja kaiken relevantin 2030-lainsäädännön uudistamiseen. Vuoden 2030 lainsäädännön avaaminen ja kansallinen toimeenpano olisi useita vuosia kestävä prosessi, joka saattaa ainoastaan heikentää investointiympäristön näkymää. Samoin varauksella suhtaudutaan päästökaupan laajennukseen tie- ja meriliikenteeseen, hiilitulleihin ja ilmastorahoituksen kriteeristöön.

Green deal –ohjelman toteutuksessa on huolehdittava kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden ohella eurooppalaisten yritysten kilpailukyvystä, koska nämä kohtaavat samaan aikaan ilmastonmuutoksen hillintätoimet ja sopeutumistarpeet. Erityinen huomio olisi kiinnitettävä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksiin, koska merkittäviä teknis-taloudellisia läpimurtoja tarvitaan edelleen ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi.

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia ja ympäristöryhmä
Heidi Lettojärvi 3.3.2020

Kiertotalouden voimakas edistäminen tarpeen

EK tulee strategista ja kattavaa kiertotalousajattelua, joka tarjoaa samanaikaisesti ratkaisuja raaka-aineniukkuuteen, ilmastonmuutoksen hillintään ja ympäristön pilaantumisen ehkäisyyn. Komission on jatkettava kiertotalouden edistämistä varmistamalla samalla hyvin toimivat sisäiset markkinat EU:ssa sekä priorisoimalla tutkimukseen ja innovaatioihin kaikilla kiertotalouden tasoilla. Uusien liiketoimintallien kiertotalouden esteitä tulee purkaa poistamalla lainsäädännön epäjohdonmukaisuudet, esteet ja puutteet esim. kemikaalien, tuotteiden ja jätteiden rajapinnoista.

Luonnonmonimuotoisuuden säilyttäminen on nähtävä merkittävänä ympäristöhaasteena

Perustellusti luonnonmonimuotoisuuden köyhtyminen voidaan nähdä ilmastonmuutoksen rinnalla yhdeksi merkittävimmistä ympäristöongelmista. Lajien ja luontotyyppien uhanalaistuminen on jatkunut valtakunnallisten arviointien tulosten perusteella Suomessakin. Suojelua tarvitsevat luonto- ja lajityypit sekä viheralueiden laajuudet ja kytkeytyneisyys ovat hyvin erilaiset eri maissa ja biodiversiteetin turvaamiseen tähtäävät toimet tulee voida tehdä jäsenmaalähtöisesti.

Saasteettomaan ympäristöön tähtäävän nollapäästötavoite ei saa kadottaa kustannustehokkuutta

Green dealin mukaan nollasaasteiseen Eurooppaan tähdätään ilman, veden ja maaperän toimintaohjelmilla sekä suurten teollisuuslaitosten ympäristölainsäädännön uudelleentarkastelulla.
EK:n näkökulmasta muiden kuin vaarallisten ympäristöä pilaavien päästöjen sääntelyn tulee perustua kustannustehokkuuteen sekä vaikuttavuuteen. Päästöjen vähentämisessä toimet tulee ensisijaisesti kohdistaa päästölähteisiin ja -komponentteihin, jossa vähennykset voidaan tehdä pienimmillä kustannuksilla vähennettyä päästöyksikköä kohden. Päästövähennykset tulee toteuttaa tehokkaasti sellaisten päästökomponenttien osalta, joiden merkitys ympäristölle tai terveydelle on huomattava ja ympäristölaatunormit ylittyvät. Nollapäästötavoite on hyväksyttävä ainoastaan visionomaisena suuntana, mutta ei velvoittavana sääntelynä.

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia ja ympäristöryhmä
Heidi Lettojärvi 3.3.2020

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Heidi Lettojärvi
Asiantuntija